

HET BELANG VAN VOEDERSTRATEGIE BIJ VOLATIELE MELKPRIJZEN

Een lage melkprijs is geen cadeau voor de melkveehouder, maar hij dwingt wel tot reflectie. Het belang van een goede voederstrategie bijvoorbeeld. Gunter Van Parys en Jean Cranshof van Aveve Veevoeding steken de koppen bij elkaar. – *Nele Kempeneers*

Melkveehouders hebben na het einde van het quotum al aan den lijve ondervonden dat de melkprijs erg volatiel kan zijn. In 2017 kreeg de sector wat ademruimte, maar 2018 ziet er op het eerste gezicht minder rooskleurig uit. Gunter Van Parys is verkoopleider rundveevoeders en Jean Cranshof is productmanager rundvee bij Aveve Veevoeding. Zij weten als geen ander dat de voederstrategie cruciaal is tijdens van mindere melkprijzen.

Laten we maar meteen met de deur in huis vallen. Moet de voederstrategie niet steeds dezelfde zijn, onafhankelijk van de melkprijs, namelijk die koe optimaal laten presteren?

Gunter: "Dat is eigenlijk al meteen de nagel op de kop, of toch wat langetermijnmanagement betreft. Je moet er met je bedrijfsvoering naar streven om de

melkproductie, weerstand en vruchtbaarheid van je koeien zo hoog mogelijk te houden, zowel bij een hoge als een lage melkprijs. Los daarvan zijn er natuurlijk wel kostenposten waarop je kan besparen, zoals het uitstellen van vervangingsinvesteringen. Maar de koeprestaties moeten onafhankelijk van de marktbewegingen optimaal blijven. Het saldo per koe moet optimaal zijn" (figuur 1).

Jean: "Daarnaast is het natuurlijk wel mogelijk om op korte termijn de voederstrategie aan te passen om bijvoorbeeld de vet- en eiwitgehalten in de melk te beïnvloeden. Stijgt de prijs voor vet, dan kan je overwegen om de gehalten in de melk te verhogen. De marktvraag in het oog houden en hier op korte termijn op inspelen, kan dus wel voor meer rendement zorgen. Maar let op, bij een lage

.....

"Je moet altijd het beste uit de koe halen, zowel bij lage als bij hoge prijzen."

.....

**SLIMMER
BOEREN
MET
CIJFERS**

melkprijs zal het rendement uiteraard heel wat lager zijn dan bij een hoge prijs. Want bijsturen vraagt natuurlijk ook een investering en die zal niet bij elke marktprijs gecompenseerd worden.”

Op welke manier kan het rantsoen aangepast worden om op korte termijn de gehalten in de melk te beïnvloeden?

Jean: “Afhankelijk van de prijs voor eiwit of vet kan je ervoor kiezen het rantsoen aan te vullen met pensbestendige vetten of eiwitten. Pensbestendig vet voeren is vandaag in opmars. Het kan zowel in de mengwagen gevoerd worden als via hoogenergetische krachtvoerders. Pensbestendig eiwit in het voeder verhogen kan natuurlijk ook, maar het is niet verstandig om daarop in te zetten als, zoals vandaag, de investering hoger is dan de opbrengst. Ook fokkerij kan hier een rol in spelen, maar dan op lange termijn.”

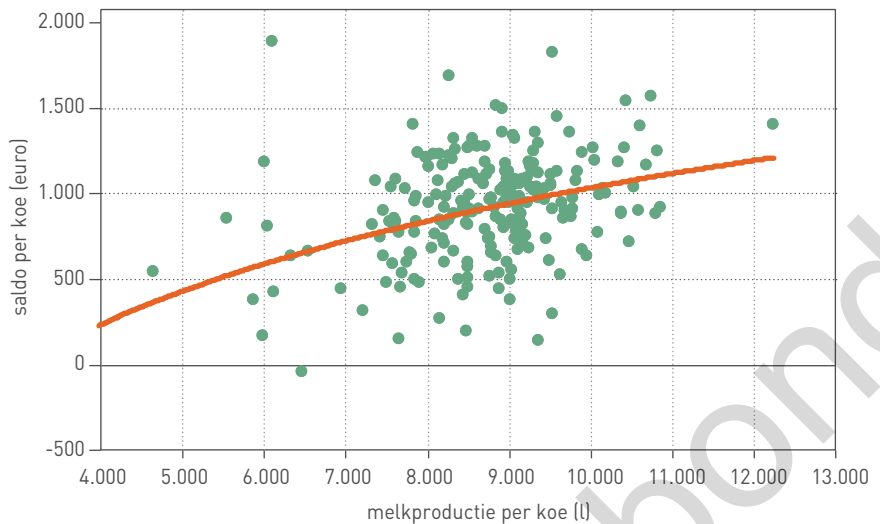
Welke rol kan rantsoenmanagement spelen in de optimale opfok van jongvee?

Jean: “Jongvee is de toekomst van het bedrijf en de manier van voeren moet eveneens onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Ik pleit voor een zeer intensieve opfok tijdens de melkperiode, met liefst ad libitum-voedergif. Een grote hoeveelheid kunstmelk en krachtvoeder geven in deze periode kan misschien duurder lijken, maar deze aanpak werpt zijn vruchten af. De periode voor de eerste kalving kan aanzienlijk worden ingekort, waardoor het geheel de veehouder eerder geld bespaart wegens een vroegere afkalfleefijd en een hogere melkproductie.”

Krachtvoer is een aspect, maar ook de rol van ruwvoeder mag niet onderschat worden.

Gunter: “Inderdaad, dat zien we ook terug in de boekhoudkundige cijfers. Het verschil tussen Q1 en Q4 (de meest en minst rendabele bedrijven) in de melkveesector is grotendeels te verklaren door het verschil in ruwvoederkwaliteit. Als je vertrekt van een kwaliteitsvol ruwvoeder hoeft je minder te corrigeren met het krachtvoeder, wat heel wat scheelt in de voederkosten. Eiwit aankopen is immers duur. Veel beter is het als je de eiwitbehoeften grotendeels kan invullen aan de hand van een eiwitrijke graskuil. Ook natte bijproducten zoals bijvoorbeeld uit de bio-ethanolindustrie zijn vandaag interessante eiwitbronnen.”

Jean: “Voor de productie van eigen ruwvoeder zijn er drie grote aandachtspunten. Ten eerste kan je erg veel geld besparen door te zorgen voor een goede

Figuur 1 Van saldo per 100 liter naar saldo per koe - Bron: Tiber-boekhoudingen Boerenbond

Tabel 1 Hoeveel melk moet een koe produceren om 1 kg mengvoeder terug te verdienen? - Bron: Aveve

Extra kosten	
Kosten van 1 kg melkveekorrel	26 eurocent
Kostenbesparing bij verdringing van 0,5 kg DS basisrantsoen (16 eurocent/kg DS)/kg KV	-8 eurocent
Netto meerkosten	18 eurocent
Productiestijging vanaf dewelke de extra kg KV extra rendement oplevert	0,60 liter

Gunter Van Parys en Jean Cranshof van Aveve Veevoeding geloven volop in de meerwaarde van een goed voedermanagement.

graskuil die rijk is aan eiwit. Jong maaien is daarbij belangrijk. Daarnaast moet je oppassen met het zeer laat oogsten van snijmaïs. Het VEM- en zetmeelgehalte is dan misschien wel hoger, het heeft een negatieve impact op de verteerbaarheid. Ten slotte is een goed inkuilmanagement cruciaal om een kwaliteitsvol ruwvoeder te kunnen voorzien. Het analyseren van de voederkuil is een standaard dienstverlening van Aveve, want alleen zo kunnen we bepalen op welke vlakken het krachtvoeder moet corrigeren.”

Moeten we meer inzetten op diergezondheid en voeren afhankelijk van de lactatiefase waarin de koe zich bevindt?

Jean: “Zeker, op beide punten valt nog veel vooruitgang te boeken. De lactatiefase waarin de koe zich bevindt, zorgt ervoor dat ze heel specifieke noden heeft. Voor een hoogproductieve, pas afgekalvde koe is het bijvoorbeeld van groot belang dat haar glucoseniveau op peil blijft. In de midlactatiefase is de koe op het toppunt van haar melkgift en die moet dan ook gestimuleerd worden. Dat kan door

minder glucose en meer eiwit te voederen. In het laatste deel van de lactatie moet de koe vooral in conditie gehouden worden, en dat kan door krachtvoeder deels te vervangen door meer ruwvoeder. Je kan de voederkosten dus drukken door het voederen van duurdere producten te beperken tot de lactatiefase waarin de koe er nood aan heeft.”

Gunter: “Ook op het vlak van diergezondheid denk ik dat er heel wat winst te behalen valt. Producten die de weerstand verhogen of ontstekingsreacties verminderen vragen wel een investering, maar geven op drie manieren een goed rendement. Ten eerste verlagen de dierenartskosten en stijgt de melkproductie, maar daarnaast verminder je het antibioticage-

bruik en zorgt een lager aantal probleemkoeien voor een arbeidsbesparing.”

Productiekosten verlagen door de voederstrategie aan te passen kan dus wel, maar op een doordachte manier?

Gunter: “In crisisperiodes lijkt het misschien een oplossing om te besparen op krachtvoer omdat dit relatief duur is, maar knippen in de nutriënten die een koe nodig heeft om optimaal te presteren is de grootste fout die je kan maken, omdat dit zich meteen wreekt in de melkproductie zowel op korte als op lange termijn (tabel 1 p. 9). Bij lage prijzen is het cruciaal om te streven naar een hoogwaardige en verantwoorde melkproductie bij elke koe. Je kan er in crisistijden wel voor kiezen om de krachtvoergif bij minder productieve koeien iets sneller af te bouwen, maar het optimaal ondersteunen van de goede koeien moet altijd het streefdoel zijn, lage melkprijs of niet.” ■

De melkproductie en -kwaliteit kan je voor een aanzienlijk deel beïnvloeden door het rantsoen.